

Language Czech

Text

Pro společenství vyářejch rostlin Āeskosaského vřcarska je typickř vysokř podř **subatlantskř druhř** (např. mokrř vřstř, svřzel skalnř, mochna anglickř; Āi kapradina řebrovice řřznolistř). Zajřmavostř je takř vřskyt **podhorskř a horskř druhř** v nřzkř nadmořskř vřřkřch v hluboce zařřznutř soutřskřch. **Teplomilnř druhy** se naopak vyskytujř na vřslunnřch Āediřovřch vrřřch, v kařonu Labe a v nejjřnřřřsti CHKO Labskř přskovce. Velkřm problřmem, přřdevřřm v okolř vodnřch tokř a lidskř sřdel, je řřřenř nepřvodnřch druhř.

řebrovice řřznolistř. Foto: Zdenřk Patzelt

ř

Rokle a soutřsky

V hluboce zařřznutřch soutřskřch a dnech rokľ panuje chladnř a vlhkř klima, dřky kterřmu se zde setkřvřme s typickřmi horskřmi a podhorskřmi druhy rostlin, jak jsou [Āřřpek objřmavř](#) (*Streptopus amplexifolius*), [devřtsil břř](#) (*Petasites albus*), [sedmikvřtek evropskř](#) (*Trientalis europaea*), plavuř [vranec jedlovř](#) (*Huperzia selago*) Āi [plavuř puřřivř](#) (*Lycopodium annotinum*). V nejchladnřřřch rokľch roste jako velkř rarita **violka**

dvoukvětá; (*Viola biflora*), která se jinak vyskytuje zejména ve vysokých horách a v arktických oblastech a patří mezi tzv. glaciální relikty (úsvědky doby ledové).

Violka dvoukvětá; Foto: Zdeněk Patzelt

[ZPĚT NA ÚVOD](#)

Skály a sutě

Na osluněných vrcholech pískovcových skal a jižně exponovaných stěních nalezneme maloplošné skalní vásoviště a brusnicové keřové společenstva, kde pěstují dají **váes obecná** (*Calluna vulgaris*), **brusnice borůvka** a **b. brusinka** (*Vaccinium myrtillus*, *V. vitis-idaea*). Naopak na vlhkých a zastíněných skalních ostrozích roste [rojovník bahenní](#) (*Ledum palustre*) a vzácně [Ajicha černá](#) (*Empetrum nigrum*).

Vřes obecnř. Foto: Vřclav Sojka

Sutř jsou v řeskosaskřm řvřcarsku vřzřny vřřřinou na nepřskovcovř horniny (např. řřuly v řdolř Labe nebo řřediře na svazřch kopcř). Po obvodu rozsřhlřch suřřovřch polř na řřřovskřm vrchu roste [rybřz alpřnskř \(Ribes alpinum\)](#), na pohyblivřch sutřch se vřřcnř vyskytuje teplomilnř **tolita lřkařskř** (*Vincetoxicum hirundinaria*).

[ZPřřT NA řřVOD](#)

Lesy

Podrost buřřin a doubrav na neřřřivnřch přskovcřch je extrřmnř druhovř chudř. Vyskytuje se zde jen nřkolik druhř, jako např. **bika hajnř** (*Luzula luzuloides*), **metliřka křřivolakř** (*Deschampsia flexuosa*), **řřernřř**; **luřřnř** (*Melampyrum pratense*), **brusnice borřvka** (*Vaccinium myrtillus*) řři nřpadnř kapradina **hasivka orliřř** (*Pteridium aquilinum*). V řdolřch a roklřch, kde přvodnř rostly podhorskř jedlobuřřiny, se vyskytuje např. **pstrořek dvoulistř** (*Maianthemum bifolium*), řři kapradina **řřebrovce rřznolistř** (*Blechnum spicant*). Tzv. kvřřnatř buřřiny vyskytujř se na řřřivnřřřch řřediřovřch horninřch jsou domovem pestrřho spoleřřenstva bylin, ke kterřm pařř např. na jařře vykvřřtajřcř **kyřřelnice devřtilistř** (*Dentaria enneaphyllos*) a **kyřřelnice cibulkonosnř** (*Dentaria bulbifera*), **svřzel vonnř** (*Galium odoratum*), **hrachor jarnř** (*Lathyrus vernus*) a **pitulnřk řřlutř** (*Galeobdolon luteum*). Na přřelomu jara a lřřta vykvřřtř řřada druhř trav, zejmřna **strdivka jednokvřřtř** (*Melica uniflora*), **kostřřava lesnř** (*Festuca altissima*) řři **jeřřmenka evropskř** (*Hordelymus europaeus*). Mřsty se vyskytuje **mřsřřnice vytrvalř** (*Lunaria rediviva*), chrřnřnř; **lilie zlatohlavř** (*Lilium martagon*) a na řřřovskřm vrchu pak i vřřcnř kapradina **lalořřnatř** (*Polystichum aculeatum*).

Kyáelnice devãtilistã; Foto: Zdenãk Patzelt

[ZPãT NA ãVOD](#)

Vody a jejich okolí

Pãmo v potocãch rostou napã. **lakuãnk vzplã½vavã½** (*Batrachium fluitans*) ãi **hvãzdoã; hããkatã½** (*Callitriche hamulata*). Podmããenã; stanovãtã v okolí potokã (tzv. potoãnã luhy) jsou domovem **bledule jarnã** (*Leucojum vernalis*), **udatny lesnã** (*Aruncus sylvestris*), **ã¾luãřuchy orlããkolistã** (*Thalictrum aquilegifolium*) ãi **krabilice chlupatã** (*Chaerophyllum hirsutum*), v teplejãch ããstech oblasti takã **kopytnãku evropskãho** (*Asarum europaeum*), **dymnivky dutã** (*Corydalis cava*) a vzãcnã tãã¾ **sasanky pryskyãnãkovitã** (*Anemone ranunculoides*).

Porosty hvězdojce hářkatáho v Jetřichovickě Běřě. Foto: Zdeněk Patzelt

Typickými druhy rařelinářů jsou **rojovňák bahenně** (*Ledum palustre*), **klikva bahenně** (*Oxycoccus palustris*), **vlochně bahenně** (*Vaccinium uliginosum*) a **suchopěr pochvatě** (*Eriophorum vaginatum*).

Ā Ā

V okolí Oleřského rybněka v CHKO Labské pškovce se zachovaly zbytky tzv. bařinněch olřin s **ostřicě prodlouženou** (*Carex elongata*). Na několik meněř rybněcěch v levobřeňě řstí Āzemě (Měnské rybněk, Taubenteich) roste jako na jediněch lokalitěch v Āeskě republice kriticky ohroženě **Āabněek vzplěvavě** (*Luronoium natans*).

Āabněek vzplěvavě. Foto: Petr Bauer

Labe

Pravidelně obnažovaná ústřední rkořasková náplavy Labe jsou domovem řady vzácných druhů, jako například **blatňky vodní** (*Limosella aquatica*), **skřepiny kořenující** (*Scirpus radicans*) a zejména **drobnokvětú pobřežní** (*Corrigiola litoralis*) a **pušticí ky puzdernatá** (*Lindernia procumbens*), zjištěno pouze na saské straně.

Báňohová porosty podél Labe hostí například **pažitku pobřežní** (*Allium schoenoprasum*), **šepík polabskou** (*Xanthium albinum*), **šmel okolínatý** (*Butomus umbellatus*), **prašlicí kuřmánek** (*Equisetum pratense*), špičatý **ostřich Buekovu** (*Carex buekii*).

Na vlhkých loukách podél Labe na saské straně se vzácně vyskytují **káivatec luční** (*Gagea pratensis*) a **lodoňka vídeňská** (*Scilla vindobonensis*).

Řídká Labe je také domovem řady teplomilných druhů, jako například **hořákův jestábníkovitý** (*Picris hieracioides*), **kakostu krvavého** (*Geranium sanguineum*), **plaménku přímý** (*Clematis recta*) a **šlučichy menší** (*Thalictrum minus*).

Drobnokvětú pobřežní. Foto: Petr Bauer

[ZPĚT NA ŘÍVOD](#)

Louky

Na suchých stanovištích se vyskytují tzv. ovsáková louky s typickými druhy jako jsou **ovsák vyvýšený** (*Arrhenatherum elatius*), **zvonek rozkladitý** (*Campanula patula*) a **kopretina irkutská** (*Leucanthemum irtutianum*).

Váslunná stráně s bohatě teplomilnou květenou se vzácně vyskytují na nezalesněných kopcích sopečného původu (například Přírodní památka Hofberg u Vysoké Lápy). K typickým druhům patří **váňleňka prapořitá** (*Brachypodium pinnatum*), **šepík lékařský** (*Agrimonia eupatoria*), **krvavec menší** (*Sanquisorba minor*), **hlaváč** (*Scabiosa ochroleuca*), **chrpa šekánek** (*Centauera scabiosa*), **jahodník trávence** (*Fragaria viridis*), **svep vzpřímený** (*Bromus erectus*), **pcháč bezlodyžný** (*Cirsium acaule*), **prvosěnka jarní** (*Primula veris*), **devaternák vejčitý** (*Helianthemum nummularium* subsp. *obscurum*) a vzácně i chrátník **vstavač mužský** (*Orchis mascula*).

Kopretinová louka u Mikuláškovic. Foto: Petr Bauer

V chladnějších oblastech, zejména v levobřežní části území navazující na sousední Krušné hory, se zachovaly horské louky s charakteristickými druhy **koprňák ářtinolistý** (*Meum athamanticum*), **rdesno hadí kořen** (*Bistorta major*), **pcháň rňznolistý** (*Cirsium heterophyllum*), **zvoněňák řerný** (*Phyteuma nigrum*). Roztroušeně se vyskytují i podhorské smilkové trávníky, kde kromě typického **smilky tuhého** (*Nardus stricta*) lze vzácně nalézt i **vřivec lesní** (*Pedicularis sylvatica*) nebo **prhu arniku** (*Arnica montana*), a také pastviny s **pohřbkou hřebenitou** (*Cynosurus cristatus*).

Řastě jsou vlhké louky s typickými druhy **pcháň zelinný** (*Cirsium oleraceum*), **dřhel lesní** (*Angelica sylvestris*), **blatouch bahenný** (*Caltha palustris*) a **kuklák potoční** (*Geum rivale*). Rostou zde také ohrožené a vzácné druhy, jako například **upolň evropský** (*Trollius europaeus*), **prstnatec Fuchsův** (*Dactylorhiza fuchsii*), **p. mňjový** (*D. majalis*) a **vachta trojlistá** (*Menyanthes trifoliata*). Na opuštěných loukách nastupují tzv. tuřebňkově lada s **tuřebňkem jilmovím** (*Filipendula ulmaria*), **krabicě chlupatou** (*Chaerophyllum hirsutum*) a **vrbinou obecnou** (*Lysimachia vulgaris*).

Vzácně jsou v území stědávě vlhké bezkolencové louky, jejichž pozůstatky se zachovaly zejména v jižní části na kontaktu s řeským stědohořem. Na nich se vyskytují i málo běžné druhy, jako například **ocňn jesenný** (*Colchicum autumnale*), **hadí mord nřzký** (*Scorzonera humilis*) a neněpadně kapradina **hadilka obecná** (*Ophioglossum vulgatum*).

Upolán evropská½. Foto: Petr Bauer

[ZPÄT NA ÅVOD](#)

NepÅ vodnÅ druhy

PodÅ labe se Å napÅ. **hulevnÅk nejtuÅÅ** (*Sisymbrium strictissimum*), **ÅÅovÅk rozvÅtvenÅ½** (*Rumex thyrsiflorus*), a takÅ invaznÅ druhy jako **dvouzubec ÅernoplodÅ½** (*Bidens frondosa*), **sluneÅnice topinambur** (*Helianthus tuberosus*) a zejmÅna **netÅ½kavka Å¼lÅznatÅ** (*Impatiens glandulifera*), **kÅÅdlatska japonskÅ** (*Reynoutria japonica*) a **k. sachalinskÅ** (*R. sachalinensis*), kterÅ jsou intenzivnÅ likvidovÅny pÅedevÅm podÅ menÅch vodnÅch tokÅ na ÅeskÅ stranÅ ÅzemÅ. K nepÅ vodnÅm druhÅm oblasti patÅ tÅ¼ **nÅprstnÅk ÅervenÅ½** (*Digitalis purpurea*), kterÅ½ je zde masovÅ rozÅÅen na pasekÅch a patÅ dnes ji¼ k typickÅm druhÅm oblasti, stejnÅ jako pÅ vodnÅ asijskÅ **netÅ½kavka malokvÅtÅ** (*Impatiens parviflora*).

Netávkavka *Á¼lÁ¼znatÁ¼*. Foto: Petr Bauer

[ZPÁŤ NA ÁŤVOD](#)

ZajÁmavosti

Velkou raritou ÁzemÁ je vÁ¼skyt dvou atlantskÁ¼ch druhÁ¼ kapradin z Á¼eledi blÁ¼natcovitÁ¼ (Hymenophyllaceae) - blÁ¼natce kenstkÁ¼ho a vlÁ¼skatce tajemnÁ¼ho.

Á

BlÁ¼natec kentskÁ¼ (*Hymenophyllum tunbrigense*) pÁ¼edstavuje nejslavnÁ¼jÁ¼ rostlinu Á¼eskosaskÁ¼ho Á vÁ¼carska. Byl nalezen poprvÁ¼ v rokli Uttewalder Grund na saskÁ¼ stranÁ¼ ÁzemÁ v roce 1847, na Á¼eskÁ¼ stranÁ¼ existuje Á¼daj z Edmundovy soutÁ¼sky. VÁ¼echna naleziÁ¼tÁ¼ patÁ¼Á¼ dnes jiÁ¼ bohuÁ¼el minulosti, zejmÁ¼na v dÁ¼sledku nadmÁ¼rnÁ¼ho sbÁ¼ru do herbÁ¼Á¼Á¼.

Blájnatec kentská½. Foto: Archiv Správy NPĀĀ

VIĀjskatec tajemná½ (*Trichomanes speciosum*) byl v ĀĀeskosaskĀm Ā vĀ½carsku objeven teprve v roce 1993 v soutĀsce SuchĀ Kamenice u HĀĀenska, a to jako na prvnĀm mĀstĀ ve stĀĀednĀ EvropĀ. ZajĀmavostĀ je, Ā¾e tento druh se zde vyskytuje pouze ve stĀĀdiu tzv. prvokĀĀĀku (gametofytu).

VIĀjskatec tajemná½. Foto: VĀĀclav Sojka

[ZPĀĀT NA ĀĀVOD](#)

- 5153 zobrazenĀ

Source URL: <https://www.npcs.cz/vyssi-rostliny>